

Redacțiunea, Administrațiunea,
și Tipografia:
Brașov, piața mare Nr. 30.

Scrisori nefrancate nu se
primesc. — Manuscrise nu se
returnează.

INSEDATE se primesc la Admi-
nistrațiunea în Brașov și la or-
mătoarele Birouri de știri:
în Viena: M. Dukas, Heinrich
Schalek, Rudolf Masse, A. Oppel-
Nachfolger; Anton Oppelk, J.
Dannher, în Budapesta: A. V.
Goldberger, Eckstein, Bernat; în
București: Agenca Haas, Suc-
curșale de Roumanie; în Ham-
burg: Karoisi & Lebmans.

Prețul inserțiilor: o serie
garmond pe o colônă 6 cr. și
50 cr. timbru pentru o publi-
care. Publicări mai dese după
tarif și învoială.

Reclame pe pagina a 5-a o
serie 10 cr. séu 80 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LVIII.

„Gazeta“ iese în două-care și.

Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminică 2 fl. pe an.

Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țintru și din afară
și la dd. colecteri.

Administrațiunea pentru Brașov
administrațiunea, piața mare,
Târgul Inului Nr. 30 etajul
I.: pe un an 10 fl., pe șase
luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr.
Cu dusul în casă: Pe un an
12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni
3 fl. Un exemplar 6 cr. v. a.
său 16 bani. Atât abonamen-
tele cât și inserțiunile sunt
a se plăti înainte.

Nr. 135.

Brașov, Sâmbătă, 17 (29) Iunie

1895.

Nou abonament la GAZETA TRANSILVANIEI

Cu 1 Iulie 1895 st. v.
se deschide nou abonament la
care invităm pe toți amicii și spri-
jinitorii foiei noastre.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 12 fl.
pe șase luni 6 fl.
pe trei luni 3 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 40 franci
pe șase luni 20 „
pe trei luni 10 „

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria:
pe un an 2 fl.
pe șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate:
pe un an 8 franci
pe șase luni 4 „

Abonarea se poate face mai ușor
prin mandate postale.

Administrațiunea
„Gazetei Transilvaniei“.

Noul ministeriu engles.

Brașov, 16 Iunie v. 1895

Scim, că dintr'o cauză foarte ba-
gatelă, în Anglia a izbucnit la in-
ceputul acestei săptămâni crisa mi-
nisterială.

Crisa acesta și-a avut începutul
în ședința parlamentului, în care mi-
nistrul de războiu Campbell a ra-
portat, că prințul de Cambridge,
adecă unchiul reginei Victoria, se
retrage din activitate după 40 ani
de serviciu. Prințul fusese 40 ani
comandant suprem al armatei en-
glese, în care timp a dat dovezi de
consciențiositate și dibăciă în înalta
sa funcțiune. El s'a retras din cauza
betrânețelor adânci, și camera în-
trăgă a dat expresie recunoștinței
sale față de meritele bêtânului mi-
litar.

În legătură cu acest incident,
ministrul de războiu a făcut o schiță
generală de schimbările reclamate
în urma depărțării comandantului
suprem dela postul său. De aici s'a
născut o discuțiă înfocată asupra
cestiunei cartușelor, în decursul căreia
oposiționalul Brodrick a constatat,
că armata n'are încă cartușele ne-
cesare. Alt-fel a vorbit ministrul, și
alt-fel stau de fapt lucrurile: pro-
pune deci, ca din salariul ministrului
de războiu să se subtragă 100 funți
sterlingi. Asupra propunerii s'a ce-
rut votare, și 132 au votat pentru,
er 125 contra propunerii, care, prin
urmare, s'a primit cu majoritate de
7 voturi. În urma acesta cabinetul
Rosebery și-a dat dimisia, și regina
i a primit-o.

Acesta este, după rapôrtele dia-
relor, istoricul celei mai noue crise
ministeriale din capitala Angliei.

În urma demisiunii lui Rose-
bery și a colegilor săi din cabinet,
regina a chiămat la sine pe șeful
conservatorilor, lordul Salisbury, în-
credințându-l cu formarea noului ca-
binet. Salisbury a primit mandatul
și, după cum este cunoscut deja ce-
titorilor noștri, noul cabinet s'a com-
pus în frunte cu fostul ministru-pre-
ședinte înainte de Gladstone și Ro-
sebery.

Așa dără este vorba aici de o
îvingere a thory-lor asupra wighy-lor
englesi, în lupta parlamentară, care
decurge între aceste două partide
mai ale Engliterei de atât amar de
timp.

Înainte de asta cu câți-va ani
stăpânii situației în „țera constitu-
ționalismului“ erau, ca și acum, thory
în frunte cu actualul ministru pre-
ședinte engles Salisbury. Ei purtau
o luptă desperată contra elemente-
lor autonomiste și liberale al căror
șef era Gladstone, cel mai popular
bărbat de stat din câți a avut En-
glitera în timpul din urmă. Scit
este, că Gladstone și-a pus ca prin-

cipiu marea reformă a autonomiei
Irlandiei, și combătea puternic pen-
tru bilul Home-rule. În lupta acesta
Gladstone s'a unit cu partida na-
țională irlandesă, liberalii încă s'au
alăturat la această reformă, și Glad-
stone, având majoritatea, a venit în
fruntea afacerilor.

După cât-va timp însă el s'a
retras, de ôre-ce o fracțiune dintre
liberali nu mai voia să sprijinască
ideia națională irlandesă, și ast-fel a
rămas la guvern Rosebery, care avea
acum în contra sa pe conservativi,
pe unioniști și pe liberalii disidenți,
cari trecuseră în oposițiă. Sub gu-
vernul-Rosebery cestiunea irlandesă
a amuțit, fracțiunile liberale însă
totuși nu s'au putut uni, și impre-
jurarea acesta a fost mai ales cauza,
pentru-care și acest al doilea guvern
liberal și-a dat dimisia, rămânând ca
locul lui să-l ocupe acum dușmanii
vechi și încarnați ai autonomiei Ir-
landei, în frunte cu lordul Salis-
bury.

Dér afară de acesta mai sunt
și alte cauze, pentru-car se dice și
se susține, că a trebuit să cadă fos-
tul cabinet engles. Rosebery, moș-
tenind programul politic al lui Glad-
stone, s'a făcut de ură și certă înă-
untru prin împrejurarea, că, fidel
măestrului său, spriginea înafară ele-
mentele asupraite din Balcani. În
cestiunea armână el luă pozițiă ho-
tărîtă, esoperând dela cabinete o
demarșă comună la guvernul din
Constantinopol, dela care cerea în-
troducerea de reforme umanitare,
cari se facă posibilă o consolidare
ôre-care în raporturile Orientului cu
Occidentul. Dușmanii lui îi luară în
nume de rău acesta, imputându-i,
că se amestecă în afacerile altor
state, prin ceea-ce ar compromite
prestigiul Angliei în Europa. Ba au
mers așa de departe cu învinuirile
lor meschine, încât îl bănuiau di-
rect, că vré să turbure Orientul și
că își întinde mâna până și între

„bandiții“ din Macedonia, cari toc-
mai acum s'au „răsculat“ contra
Turciei.

Va să dice cabinetul-Rosebery
ar fi cădut jertfă a reacțiunei.

Locul lui îl ocupă acum noul
cabinet-Salisbury, care atât prin
trecutul, cât și prin principiile poli-
tice de care este condus, este cu desă-
vârșire opus antecesorului său. Salis-
bury este hotărît omul tradițiilor
vechi englese, adecă stânginitorul
nisuințelor spre libertate și autono-
miă. Sub firma, că vré să pădască
Anglia de-o disolvare înăuntru, el
asupresce pe Irlandesi și nici nu vré
să scie de postulatele lor drepte
pentru autonomia acelu pământ,
care e saturat cu atâta sânge de-al
martirilor cauzei libertății Irlandei.
Și, fidel principiilor lui retrograde,
el n'are inimă și simț nici pentru
causa libertății popórelor oprimate
din Orient, și ast-fel se crede cu
drept cuvânt, că sub guvernamentul
său va stagna și va pierde mult
cestiunea orientală.

Semnificativ pentru nou creată
situațiă în Anglia este, că întrégă
presa maghiară se bucură de ve-
nirea lui Salisbury la putere, sperând
dela el, că va contribui mult, pôte
hotărîtor, ca mișcarea de indepen-
dență și libertate a popórelor asu-
prite din Balcani, să fiă sufocată, și
prin alăturarea Angliei la tripla ali-
anță, să dănuiescă încă lung timp
stările de ađi.

De acesta noi Români însă n'a-
vem cauză de a-ne bucura, și pe cât
de mult regretăm regretarea lui
Gladston și Rosebery dela condu-
cerea puternicului stat engles, pe
atât de puțin ne înveselesce reve-
nirea la putere a lui Salisbury, ad-
versarul declarat al nisuinței popó-
relor asupraite spre autonomiă și li-
bertate națională.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Femeia.

De W. Irving.
(Fine.)

— „Dér cum vei tăinui dinaintea ei?
Trebuie să scie chiar și numai din motivul,
ca în modul vostru de viață, să puteți face
schimbările de lipsă. De aici înainte nu pu-
teți trăi, ca până-acum“.

La cuvântul acesta, el se outremură
de durere.

— „Însă acesta să nu te îngrijască“
continuă. „Sunt convins, că tu nici odată
n'ai căutat fericirea în forma esteriôră; și
mei ai încă amicii, amicii adevărați și cre-
dincioși, cari nu te vor stima mai puțin
din pricina, că locuința nu-ți va fi așa de
splendidă: ș'apoi de sigur, că n'ai nevoie
de palat, ca să poți fi fericit cu Maria“.

El mă intrerupse convulsiv:

— „Dór eu așa fi fericit cu ea, chiar
și într'un bordeu! Eu așa sci trăi cu ea
modest, chiar lipiți pământului. Cu ea —
cu ea, Dumneđu s'o binecuvinte! s'o bine-
cuvinte“ erupse el c'o gingășiă pasionată.

— „Crede-mă amice“ i-am đis prin-
dându-i mâna „crede, că și ea ar fi
tot așa de fericită cu tine. Mai mult: va fi
mândră. Scirea acesta va deștepta totă
energia amorțită a sufletului ei, totă gin-
gășiă ei; căci se va buoura, decă îi do-
vedesof, că numai pentru ea te iubesc.

Este o schinteă în or-ice inimă adevărată
femeiască, care se ascunde fără de veste
pe timpul când străluce sórelle fericirii, dér
care se aprinde și arde strălucitor în nóptea
nenorocirilor. Nici-odată bărbatul nu scie,
ce are în femeia sa, nu scie, ce ânger aju-
tător este ea, până când n'a mers pân'
la capătul drumului încercărilor“.

Seriositatea vorbelor mele și pôte
chiar și tablourile țesute în ele, au răpit
închidipirea agitată a lui Leslie. Sciam, cu
cine am de a face, și vedând efectul, am
mers mai departe pe urmele începute, pân'
ce mi-a succes în fine a-l îndupleca, să
mărgă acasă și să spună nevastei sale
total.

Mă întorsă, și mă temeam totuși în-
cât-va de rezultat. În cele din urmă, cine
pôte conta la puterea sufletescă a unei fe-
mei, care și-a trăit viața numai în plăceri?

Cine scie, decă ambiția ei nu se va revolta
contra umilirilor, înaintea cărora e postată?
Cine scie, decă sufletul ei nu este ținut
prisoner de acel cerc strălucit, în care a
trăit până acum? Și afară de acesta, falim-
ental este împreunat în cercurile distinse
cu atâta dispreț supărător și chinuitor, cum
nu este cunoscut în alte pături sociale.
C'un cuvânt, în celaltă dimineața n'am pu-
tut să vorbesc fără ôre care temere cu
Leslie. Atunci vorbise deja cu nevastă-sa.

— „Și cum a primit lovitura?“ îl în-
trebai.

— „Ca un ânger! Ar fi cređut omul,
că simțiă o ușurare, fiind-că mi-a încheștat
grumađii cu brațele și m'a întrebat, decă
dintr'atât stă, ceea ce de câte-va đile mă
face nefericit? Dér sêrmăna copilă“, a
adaus Leslie „nu se va puté deda cu schim-
barea, ce ne stă înainte. Ea n'are despre
miseriă decăt o concepțiune îngustă: nu-
mai în vnersuri a cetit despre ea, în vier-
suri, unde miseria este idealisată împreună
cu iubirea. Până acum nu simte lipsuri,
încă nu e despoiată de splendôrea obiô-
nuită, de comoditate. Dér decă vom fi în-
trat în miseria, în lipsele sêrăciei, în mi-

cile umilirii, va fi numai atunci adevărată
încercare“.

— „Însă acum“ i-am đis „după-ce ai trecut
peste ce a fost mai greu și i-ai făcut cunoscut
lucrul, cu cât vei aduce mai curând la
cunoștința publică nenorocirea, cu atât mai
bine. Sigur, că va fi ceva chinuitor, pân'ce
vei spune-o; dér vei trece și peste asta.
Pe cei falți nu-i chinuesce numai miseria;
mai mult pseudo-ruşinea, lupta între su-
perbiă și taraba góllă, susținerea aparenței
gólle, care nu dureză mult. Ai curagiu, ca
să aparî sêrac, și atunci ai luat cea mai
durerôsă îmbucătură a miseriei“.

În partea acesta l'am aflat pe Leslie
cu totul pregătit. În el nu era o rușine
falsă, er nevasta lui abia aștepta, ca ei să
se arangeze corespunđtor raporturilor
schimbate.

Peste câteva đile mă visită. El își
vându-se casa și-și închiria o căsăciôră de
sat în provinciă, câteva cêsuri depărtate de
oraș. Totă điaua trimetea mobile, deși nu-i
prea trebuiau multe pentru noul arangia-
ment. Din mobilierul de mai înainte ven-
du-se tot, afară de harfa soției sale. Acesta,
dicea, este foarte strîns legată de gândirea

CRONICA POLITICĂ.

— 16 (28) Iunie.

La 26 Iunie n. s'a încheiat sesiunea delegațiilor. În vorbirea sa de închidere, contele Andrassy Aladár, președintele delegației ungare, le dăse delegaților să se bucure, că cel puțin Majestatea Sa și-a exprimat mulțumirea față de ei, deoarece și așa, reîntorcându-se acasă, cu greu vor fi întâmpinați cu recunoștință, căci rezultatul activității lor se reduce la luarea măsurilor de-a consuma milioane și milioane de florenți. Prevestirea lui Andrassy este adevărată, căci nici unul dintre țările ungare nu se exprimă favorabil asupra activității delegațiilor din acest an. „*Hazánk*” dăce, că această sesiune a delegațiilor nu merită o înmormântare de primul rang, deoarece nici odată debaterile delegațiilor n'au fost atât de scurte ca acum, când orice critică asupra continuii urcării a cheltuielilor militare este de mult exploatăată. — „*Nemzeti Ujság*” dăce, că rolul partidei guvernamentale în delegații a fost cea mai perfectă pregătire și capitulare dela Șiria. — „*Egyetértés*” conchide din rezultatul sesiunii din 26 iunie an a delegațiilor, că nu e altă scăpare pentru Maghiari, decât numai suicind gâtul pactului dela 1867 și a celorlalte creaturi ale acestui pact.

Foia ungară „*Nemzeti Ujság*” ocupându-se cu starea financiară a Ungariei dăce următoarele: „Percepțiunile cele mai însemnate ale bugetului de stat de cât-va timp scad în continui. Visteria statului stă pe de-o parte în fața unor noi instituții, care s'au proiectat și se vor proiecta, și cheltuielile acestor instituții au fost evaluate cu prea puțin. În bugetul viitor însă ele vor trebui să fie introduse cel puțin aproximativ, și nu mai e speranță să se poto acoperi de unde-va erogațiunile, care vor urma. În ministerial de finanțe se așteaptă cu nedumerire și mare îngrijire stabilirea viitorului buget, care, decât va fi preliminar pe baze reale, atunci are să constate un deficit surprinzător.”

Din Londra se telegrafiază că din Tientsin i-se scrie lui „*Times*” acolo circulă sciri neliniștitoare în urma cărora, Japonia fortifică frontiera Tsao-Tung. Corespondentul berlines al lui „*Standard*” crede, că între Germania, Anglia și Japonia se vor stabili raporturi foarte intime, decât Salisbury ia conducerea afacerilor Englierei. La grupul acesta de puteri se vor alătura și Statele Unite din America pentru a contrabalansa în Orientul depărtat amicitia ruso-franceză.

Din Triest se depeșeză, că diarul „*Maitino*” aduce, sub mare rezervă, scirea, că împăratul Francis Iosif și-ar fi exprimat dorința, față de regele Umberto, că i-ar plăce, decât flota italiană, care a luat parte la sârbările din Kiel, ar veni la Triest din incidentul punerii în circulația a vaporului „*Wien*”. — „*Gaulois*” din Paris dăce, că

flota germană va reîntorce visita la toate flotele, care au participat la deschiderea canalului nord-estic, așa-dără și flotei franceze. Cu ocazia acesta împăratul german ar trimite președintelui Faure un autograf, însoțit de ordiul vulturului-negru.

Din Londra se telegrafiază, că Balfour a dat o proclamație electorală, în care dăce, că fostul guvern engles ar fi fost dator, conform praxeii constituționale, să recomande reginei disolvarea parlamentului. În cazul acesta unioniștii ar fi ușurați în toate privințele rezolvarea afacerilor urgente. Fostul guvern însă a lăsat altora această datorie, și ast-fel Salisbury s'a angajat la formarea cabinetului, ca să poto apela la alegătorii.

Privitor la deputația bulgară la Petersburg se telegrafiază din Sofia, că St. Sinod a declarat, că nu va fi reprezentat în acea deputație. Metropolitul Clement din Tirnovo însă va participa. Cu toate desmințirile, deputația va pleca cât de curând la Petersburg, ca să pună o coroană pe mormântul Țarului Alexandru III.

Răscola în Macedonia.

În Macedonia lucrurile se încurcă tot mai mult. Telegrammele oficiale însă își dau totă silința, ca să acopere pe cât se poto serioșitatea evenimentelor din Balcani, atribuindu-le numai o importanță secundară. Eță scirile mai noue despre aceste serioșe evenimente:

Sofia, 26 Iunie.

Scirile, ce sosesc din Kustendzil sunt încă tot confuze și nu desvelesc adevărata situația. După faimele răspândite de comitetele macedonene, lupta a ținut până ieri sâra târziu, în apropiere de Germani. Răsculații și-au făcut drum în interiorul țării, deși Turcii au primit ajutoare însemnate. Nimeni nu poto da deslușiri, că ce s'a întâmplat cu cealaltă parte a răsculaților; după scirile foilor opoziționale mulți Turci au fost uciși, între ei și un colonel și un căpitan, ale căror cadavre au fost duse peste noapte în Palanca. Se susține, că dintre răsculați n'au dispărut, decât 14; conducătorul lor este un Bulgar cu numele Nicolov. Dintre răsculați 47 se luptă contra Turcoilor și Arnauților nu departe de Vranja, la granița sârbescă. Dintre ei, 5 vii și 6 morți au fost aduși în Ciervengrad pe lănci. Iritația crește din ce în ce mai tare. Printre locuitorii se fac ofrande de tot soiul pentru răsculați.

Organul comitetului macedonin, „*Pravo*”, adresează următorul apel către Bulgarii și Macedonenii din principat.

„De șapte zile continuă vitejii noștri răsculați lupta lor eroică pentru eliberarea patriei noastre și contra tirăniei de cincisecoli. Deși ostășimea turcescă și bașibozucii

i-au împresurat, totuși ei au năvălit înainte cu eroism și și-au continuat calea. Poporațiunea a primit cu însuflețire pe răsculați, și poporul din numeroșe sate și orașe s'a alăturat lor, îndată-ce a vădut, că numai prin sânge își pot elupta scump libertate. Așasoim că în jur de Kociansko și Presovo Arnauții sâlbateci au prefăcut în cenușe mai multe sate. Un curier special, care a sosit din Bitolia, raportează, că alte două cete de răsculați — una din 100 capete, sub un voevod din Kostur, și alta din 200 capete, sub conducerea unui voevod din Treno — se luptă disprețuind mărtea, contra oștilor turcesci și a bașibozucilor.

„Fraților! Când intrăgă națiunea priude arma în mână, ca să învingă puterea tirăniei, în raport mai mare, ce ne așteptă pe noi, care suntem fiii, frații ai aceleiași patrii asuprite? Ar fi rușine și batjocură, decât tocmai în acest moment critic am lăsa patria în pericol! Ne-ar ride intrăgă lumea, urmașii ne-ar blăstema și istoria ne-ar judeca. Cei asupriți așteptă în tot momentul ajutor dela noi. Să arătăm der din nou, că ne iubim patria, că suntem gata a ne jertfi averea și viața pentru libertate. Tot patriotul, fiă-oare, care voesce să fiă părtaș la eluptarea libertății omenesci, să grăbescă cu ajutorul său celor asupriți, cu ori și ce poto și are.

„Fraților! A bătut cesul din urmă al sclăviei noastre; patria ne chiamă la luptă neînfricată contra tirăniei! Înainte dără! Să strigăm cu toții: Libertate, seu mărte! Trăescă revoluția macedonină! Jos cu tirănia turcescă!”

Comitetul macedonin a rugat printr-o telegramă pe generalul rus Ignatiev, să facă tot posibilul, ca Rusia să spriginescă pe răsculații macedoneni.

Viena, 26 Iunie.

Agentul diplomatic bulgar de aici trage la îndoială încă scirea lui „*Temps*”, care susține, că guvernul bulgar a rechiămat pe agentul său diplomatic din Constantinopol, Constantin Dimitrov.

Belgrad, 26 Iunie.

Scirile despre răscola din Macedonia sunt privite și acum cu rezervă. Guvernul n'a primit încă raport oficial. Guvernul a primit numai sciri din Sofia, care corespund cu desăvârșire informațiilor din diare. E mai pe sus de ori-ce îndoială, că în lucru e amestecată mâna Comitetului de acțiune bulgar și că mișcarea din Macedonia e pregătită deja de ani de zile. E mare temere, că lucrul va lua o întorsătură foarte serioșă. Guvernul de aici urmăresce cu mare atențiune evenimentele din Serbia-vechiă și din Macedonia, fiind-că aici Serbia are mari interese naționale. Dacă Bulgarii pășesc în acțiune, și Serbia va fi nevoită a face pașii corespunzătorii.

Sofia, 26 Iunie.

După cum anunță „*Agentia Balcanică*”, la ministerul de rășboiu a sosit dela frontiera țării scire telegrafică, care asigură,

că patrulă turcescă au trecut granița la 23 l. c. lângă Taurus spre sud dela Filipopol. Turcii au provocat pe Bulgarii să se retragă, și când Bulgarii n'au cedat acestei provocări, și-au săpat șanțuri în loc avantajos față de trupele bulgare. Oșterul comandant bulgar a făcut raport despre acesta în Filipopol și a cerut întărirea cadrelor. Ministerul de rășboiu a luat imediat dispozițiuni de întărire. O telegramă oficială din Kustendzil confirmă scirea, că în 9 Iunie pe teritor turcesc în jur de Egripalanca s'au întâmplat atacuri între trupe și răsculați. Oștașii turci au năvălit asupra unei bande de 25 membri și au bătut-o total. Opt omeni au fost făcuți prizonieri și trei au fost uciși. Prizonierii bătuti în cătuși au fost transportați în Palanca și tot aici au fost duse și capetele răsculaților uciși, espunându-le la vederea publică, ca să inspire erore.

Ținem să facem și noi o mică observare. Scirile, ce vin despre evenimentele din Macedonia, prezentă lucrurile într-o lumină puțin primejdioșă pentru pacea europeană, reducând totul la mic și neînsemnată frecări.

Decă ne aducem însă aminte de evenimentele, care au precedat marile rășboiu ruso-româno-turc din 1877/78, în urma cărui s'au făcut mari schimbări în Peninsula-Balcanică, vedem, că și acest rășboiu s'a început din ciocniri neînsemnate, despre care pașii turcesci dăceau, că sunt frecări cu „bandiții”. Și totuși, care a fost urmarea acestor „frecări” cu „bandiții” o scie ori-ce muritor din zilele noastre.

Nu e der eschisă de loc posibilitatea, că și în 1895, ca și la 1875—77, scinteia mică să producă un foc mare, — er pentru acesta pare că evenimentele din Macedonia sunt cel mai bun prognostic.

SCRILE DILEI.

— 16 (28) Iunie.

Esamenul de maturitate la școala comercială română din loc s'a ținut eri și alaltăeri, în 14 (26) și 15 (27) Iunie, fiind de față ca comisar din partea ministerului de instrucțiune d. Carol Kakujai, din partea ministerului de comerț d. Francisc Kóos, er din partea Consistoriului Metropolitan din Sibiu d. Nicolae Străvoiu, președintele Eforiei din loc. Dintre 27 elevi, 3 au cădut la esamenul de classă, 2 au cădut la scripturistica, er 1 s'a retras. La esamenul oral de maturitate s'au prezentat așa-dără 21 elevi. Dintre aceștia s'au declarat maturi cu forte bine următorii: V. Baboie, G. Măciucă și Clement Boeriu. Maturii cu bine: T. Zernovean, G. Cristof, G. Furnică, I. Moldovan, A. Mureșan, B. Nencic, E. Vancu și St. Banciu. Maturii cu suficient:

lui, aparține micului roman al iubirei lor, căci cele mai dulci momente ale primelor zile din căsătoria, au fost acelea, când plecat pe harță asculta cântecele dulci ale iubitei sale. Am zămbit la această explicare a bărbatului amoresat.

Tocmai se pregătea să se reîntorcă, când această istorioară familiară începă să mă intereseze foarte mult, și fiind-că era o sâra foarte frumoșă, am plecat cu el.

Pe el îl mistuiseră ostenelele zilei, și cum mergeam, se cutundă în gânduri posomorite.

— „Sărmană Maria!” rupse tăcerea, oftând greu din inimă.

— „Dor' nu i-s'a întâmplat ceva?” întrebai.

Mă privi impacient. — „Dér e nimio doră, că a ajuns într-o situația atât de preoară, într-o colibă sdrăntoșă....

— „Dor a murmurat?”

— „Murmurat! Ea e plăcerea și veselia intrupată. Nici odată n'am vădut-o atât de voioșă. E intrăgă iubire, gingășă, mângăere pentru mine.”

— „Suflet scump!” isbucni și din mine. „Tu te numesci sârac, amice; soii ore, că nici odată n'ai fost atât de avuțoș acum, pentru-că nici odată n'ai știut, ce comoră neprețuită poseđi în acea femeie.”

— „O, decât am trece odată peste această primă întălnire, toate ar fi mai bine. Astă însă este prima și a adevăratei experiențe: ađi s'a mutat în sâracăcioșă noastră colibă; totă ziua s'a frământat cu acele mobile modeste; doră pentru întăiași dată a știut, ce este munca casnică; ađi a vădut prima dată o casă, din care lipsece tot, ce pretinde gustul distins, ba doră chiar și comoditatea; și poto că acum ea obosită, deprimată șede și se odihnesce, sfărmandu-și capul cu lipsele viitorului.”

În acest desen era ceva verosimil, ceva, ce greu s'ar fi putut combate; ast-fel dără o încercărăm mai departe tăcuți.

Abătându-ne din drumul de țără pe-o cale strimță, umbră de șirul des al arborilor pădurii, privirăm casa lui Leslie închisă de lume. Înfașurarea ei era destul de modestă și pută să mulțumescă chiar și pe

cel mai fantastic poet; era însă totuși o casă atrăgătoare dela țără. La un capăt, de jos până sus o acoperea vite de vie sâlbateci; ceva mai departe căpu-va arbori își întindeau crengile spre ea; am observat și câte-va răvare cu flori arangiate cu gust în jurul uși și pe pașițe dinaintea casei. Dela mica poartă de gratii, ducea o cărare șerpuitore prin tufiș până la ușa casei. Apropiându-ne, glas de cântece ne lovi urechia. Leslie mi-a strins brațul; ne-am oprit și am ascultat. Era vocea Mariei; c'o simplitate pătundătoare esecuta un mic cântec predilect al bărbatului ei.

Mâna lui Leslie tremura pe brațul meu. El pași mai înainte, ca să audă mai bine. Sub pașii lui nisipul cărții. Atunci apără în ferestră o față senină, strălucitoare, apoi dispără ără-și; după acesta se auđiau nise pași ușori, și Maria venia sărind spre noi; era îmbrăcată într-o haină modestă și albă, în păr cu câte-va flori de câmp, cu obrazii rumeni și intrăgă intrăguță numai zămbet și veselie. Nici odată n'am vădut-o atât de fermecătoare.

— „Iubitul meu George” strigă ea înainte lui. „Numai ce veniși în urmă! Te-am așteptat într'una, sburam mereu la capătul drumului, și de-acolo priveam, că ore nu vii? Eă uite, după oasă este un arbor frumos, am dus masa sub el; și am cules fragi așa de minunate din grădină—sciu, că-ți plac — și am lângă ele smăc-tână admirabilă. Dumneșeule”, dăse ea, punându-și brațele în brău și privind veselă în ochii lui „cât vom fi de fericiți!”

Sărmanul Leslie nu-și mai încăpea în piele. Își strinse nevasta la piept, o îmbrățișă, o sêrută, și nu putea vorbi, numai ochii i-se umplură de lacrimi. Și după aceea de multe-ori imi spunea el mie — deși mai târziu sôrtea lui se întorse spre bine și viața îi era cu adevărat fericită — că o fericiere atât de neesprimabilă, el n'a simțit nici-odată, ca atunci.

T. H. P.

A. Cristea, N. Dobrin, I. Ilie, V. Ripescu, I. Stinghe, I. Zernovean, G. Budnar și N. Arjoca, ér 2 inși s'au respins din câte-un obiect până la toamnă.

—o—

Din Blașiu se scrie, că în 26 Iunie n. s'a început ancheta, care a ținut de dimineața până seara. Primul interogat a fost studentul Băieș. Procurorul Osiki l'a scutit și l'a învârtit în totă forma, numai ca să scotă ceva compromițător. Intrebările țin-teau mai ales la impregurarea, că din al cui îndemn, séu cu scirea și cu aprobarea profesorilor s'a pus pe tablou devisa cu pricina? Cei cinci elevi interogați alaltăieri au declarat, că propunerea de a se pune devisa „primejdiosă“ a făcut'o studentul Tiberiu-Brediceanu (din Lugos) și că ceilalți au primit'o. Dintre profesori însă n'a scuit nimeni despre devisa. O scire telegrafică a „Tribunei“ spune, că ieri s'a continuat interogatoriul, fiind ascultați până acum 20 maturisanți. Ancheta decurge liniștit și răspunsurile sunt calme.

—o—

Un nou liceu în România. În orașul Ploesci s'a pus și zilele trecute piatra fundamentală a unui nou liceu. După terminarea solemnităților primarul orașului, împreună cu un număr însemnat de cetățeni, au adresat regelui Carol în Sinaia următoarea telegramă: „Sire! Aducem respectuos la cunoștința Majestății Voștre, că ați pus piatra fundamentală a noului liceu în prezența d-lui ministru al cultelor și instrucțiunii publice și în asistența tuturor autorităților constituite. Cetățenii ploesceni, cari au luat parte la această sărbătoare, în număr considerabil, mulțumindu-vă cu recunoștință pentru numeroasele institute culturale, ce se clădesc prin îndemnul puternic al Suveranului României, fac urările cele mai călduroase pentru lunga domnie a Majestății Voștre spre binele și fericirea țării. Să trăești, Sire, Să trăească M. S. Regina. Suveranul României a răspuns primarului prin următoarea telegramă: „Am primit cu vîine mulțumiri vestea, că s'a pus temelie noului liceu S-ții Apostoli Petru și Pavel. Doresc, ca acest local al învățămîntului să se ridice cât mai grabnic pentru folosul țării și pentru împodobirea orașului, a cărui dezvoltare și propășire mi-a fost în tot-deuna scumpă, cum scumpe îmi sunt căldurosele urări, ce-mi exprimați în numele cetățenilor. Carol“.

—o—

O fôia americană oprită. Ministrul unghuresc de interne a oprit intrarea pe teritoriu ungar fôiei americane „Sloboda“, ce apare în San-Francisco, pe cuvînt, că e redactată în spirit „anti-patriotic“ față de statul ungar. — Scim, că Slovaci emigrați din Ungaria, posed actualmente în America vre-o trei diare politice, în cari își espun plîngerile lor, pe cari în foile din patriă nu le pot espune, fiind-că îi bagă în temnițe.

—o—

Un ajutor pentru înfrumșetarea internă a noiei biserici române gr. or. din Doboli-inferior, în sumă de 150 fl., s'a dat din partea ministrului de culte din fondul disponibil spre acest scop.

—o—

Concesiuni pentru deschidere de farmacii în România. La toamnă se va ține în București concurs pentru obținerea de concesiuni de a deschide farmacii în mai multe localități din țără.

—o—

Un proces senzațional se va pertracta la Deva în ziua de 1 Iulie n. c. Acusat este un cojocar din Orăștia, cu numele Simon András, care își făcuse o pretenziune de 13,000 galbeni asupra averii dăruite „Kulturgylet“-ului ardelenesc din partea răposatului conte Kun Kocsárd. Ungurii dic, că pretenziunea acésta ar fi fost basată pe acte false, și de aceea Simon András este pus sub acușățiune. Foile unghuresci spun, că chiar și apărătorul acestuia, care este d-l Dr. Aurel Munteanu, advocat în Orăștia, ar fi pus sub acușățiune. Cestiunea principală, asupra căreia va avé să decidă tribunalul din Deva este, decă Simon prin pretenziunea acésta a comis un fapt punibil,

de-ôrece actele la cari s'a provocat el, chiar decă ar fi false, n'au fost întrebunțate pentru adevărea dreptului, la care el își face pretenziune. La totă întemplantarea, fiind vorba de „Kulturgylet“, va fi greu de isbitut pentru acusat.

—o—

Cununiă. D-l *Emilian Popovici*, inginer în Galați (România), se va cununa Duminecă în 18 Iunie v. c. cu d-ra *Alexandrina Bolonășu* din București. — Adresăm felicitările noastre cele mai sincere tinerei părechii.

—o—

Imprumutul ruso-chines. „Birseywa Wiedomosti“ dice, că sindicatul francez, care trebuia să emită imprumutul chinez n'a primit până acum nici un răspuns dela guvernul din Peking. Sindicatul a oferit guvernului rusesc 400 milioane cu 4 la sută. Guvernul rusesc are de gând de-a converti séu de-a spori fondurile băncii imperiului, séu de-a acoperi cheltuelile de construcție ale drumurilor de fier.

—o—

Concert. Sâmbăta și Dumineca viitoare va concerta la „Pomul verde“ renumitul Quartet în bucin (wald-horn) dela Opera din Budapesta. Inceputul la 8 ore seara.

Programa școlii Asociațiunii.

Primim din Sibiu a IX-a Programă a școlii civile de fete cu internat și drept de publicitate a Asociațiunii transilvane, pe anul școlar 1894—5, publicată de Dr. *Vasile Bologa*, director. Cuprinsul: 1) Școlile superioare de fete, de Dr. V. Saftu; 2) Sciri școlare, de directorul. Din acestea din urmă însemnăm următoarele:

Personalul școlii a constat din: 1 director, 2 profesori, 2 profesore, 2 caticheti, 2 instructori și 5 instructore. Personalul internatului: 1 director, 1 directoară, 1 medic de casă, 1 guvernantă și 2 bone.

Cele mai multe ore de învățămînt au fost destinate pentru limba română și maghiară, s'a propus însă și limba germană în toate clasele; la limba franceză, care este obiect facultativ, au participat 51 eleve. La instrucția în piano au participat 45 eleve. Din limba maghiară, germană și franceză au avut elevele și câte 2 ore de conversație. Mare pond s'a pus apoi pe lucrul de mână și economia de casă, din acésta din urmă mai ales li-s'au predat elevelor cunoștințe teoretice pe cât de frumoșe, pe atât de practice și folositoare. Religionea, aritmetica, geometria, fizica, igiena, geografia, istoria, desenul, muzica vocală etc. toate acestea li-s'au propus elevelor într'un număr suficient de ore.

Numărul elevelor înmatriculate în cele patru clase ale școlii a fost 79, ér în cursul complementar 11, total 90. În internat au fost adăpostite 64 eleve; dintre acestea, 6 au fost din România, 5 din Bucovina, ér cealalte din diferite părți ale Transilvaniei, Banatului și Țării unghuresci.

Starea sanitară a elevelor a fost în decursul anului deplin mulțumitoare; s'au luat în privința acésta cele mai îngrijite măsuri; elevelor li s'a dat ocaziune să facă preumblări cât se poate de dese, să facă gimnastică, să patineze etc. În Postul Pas-cilor toate elevele s'au mărturisit și cuminecat. Examenele s'au ținut dela 25—28 Iunie n. c. Anul școlar începe la 1 Septembrie n. Taxa pentru primirea în internat este 200 fl. la an, plătibili înainte în 2 séu cel mult 4 rate. Didactrul e 2 fl. pe lună, taxa de înmatriculare 2 fl. Pentru instrucțiunea în pian și limba franceză se plătesc taxe separate.

Literatură.

Memorii din 1848/49 de *Vasilie Moldovan*, broșură elegantă, de 11 côle, format 8°. Prețul unui exemplar e: 50 cr. séu 1 corună, plus 5 or. porto postal; pentru România și străinătate 1 franc 50 bani. Comandele se pot face la adresa: *Traian H. Pop*, publicist, Brașov (Brassó) séu la administrația „Gazetei Transilvaniei“.

In editura librăriei Carol Müller din București (Calea Victoriei 53) a apărut:

„Polemice, Impersonalitatea și morala în artă. Socialismul și arta“, de *Petru P. Negulescu*. Form. mare 8° de 107 pag. Prețul 1 leu 50 bani.

SCIRI ULTIME.

Crisă în Serbia.

Belgrad, 27 Iunie. Regele *Alexandru* a avut pertractări lungi cu *Pasic*, *Gruici* și *Vuici*, șefii radicalilor, îndemnându-i să pășescă la formarea unui cabinet radical. Se afirmă, că regele a rugat pe *Pasic* cu mâinile puse cruce, ca să primescă presidenția guvernului. *Pasic* însă a declarat în numele partidei radicale, că numai atunci va fi aplecat a face acésta, decă regele va restitui constituția dela 1889. Scituit fiind însă, că la 1889 însuși regele a călcat constituția, el nu va pute împlini condiția pusă de radicali.

Un ucuz al regelui deschide Scupștina pe săptămâna viitoare, ca să voteze împrumuturile contractate. Indată după votare, Scupștina se va disolva și se vor ordona nouă alegeri, ca să se înșghebeze o majoritate cât de neînsemnată pentru un ministeriu de tranziție sub presidenția lui *Simici* agent diplomatic la Viena, ori *Garazanin* agent diplomatic la Paris. Noul cabinet va avé chiămarea să prelucre o nouă constituția în spiritul celei dela 1889, care se fiă primită de Scupștină și sancționată de regele.

După acésta cabinetul și-ar da dimisia și regele va da puterea în mâna radicalilor, cari se bucură de încrederea majorității țării. Se va forma astfel cabinetul-radical, dorit deja acum de regele, sub presidenția lui *Pasic*.

Radicalii cer ați dela regele să dea amnestia osendiților în procesul Cebinat. Regele se teme, că radicalii ar primi astfel o nouă armă contra dinastiei-Obrenovic, pe care vor căuta s'o restorne.

Noul ministeriu engles.

Londra, 27 Iunie. Afară de prințul *Devonshire*, *Chamberlain*, *Hicks-Beach* și *Goeschen*, vor mai fi următorii miniștri: *Henry* interne; *Brodrick* rășboiu; *Landsdowe* ministrul Indiilor; *Lory* secretar de stat pentru Irlanda; *Courtney* comerț; *Chaplin* agricultură; *Derby* postă și telegraf.

Tôte partidele se pregătesc în stil mare pentru alegeri. *Irlandesii* sunt foarte indignați; ei vor să pună din nou cestiunea home-rule contra lui *Salisbury*.

Rescôla din Macedonia.

Belgrad, 29 Iunie. Guvernul sêrbesc a trimis șese emisari în Macedonia, ca să facă propagandă în favorea Sêrbilor. Consulul sêrbesc din *Pristina* a intervenit pentru lăcșurarea a doi emisari sêrbi, cari făceau propagandă sêrbescă în Macedonia și Serbia-veche încă de mult. Ei au fost escortați imediat la granița sêrbescă.

Constantinopol. 27 Iunie. În cercurile diplomatice se vorbește, că marele vezir *Said-pașa* vré să-și dea dimisia din diferențe cu colegii séi, în vederea situației politice. Nu se crede, că Sultanul îi va primi dimisia.

DIVERSE.

Avarul și doctorul. Diarele din *Beyruth* istorisesc, că un locuitor tot așa de bogat, ca și sgăroit din acest oraș, bolnav de cataract la amândoi ochii, se decise a-se lăsa să fiă operat. El trată cu un doctor, care se însărcină să-l vindece pentru o plată de 50 lire sterline. Operația a fost practică pe un ochiu cu cel mai mare succes, dér când doctorul se prezentă la clientul séu spre a-i opera celălalt ochiu, bolnavul refusă de a-se lăsa dicând, că vedea destul

cu un ochiu și că prefera mai bine să rămână chior decăt sêrac. El oferî să plătescă jumătate din prețul convenit. Pentru că operația ambilor ochi nu costa decă 50 de lire sterline, aceea a unui ochiu nu valora decă 25; acesta e calcul aritmetic din cele mai simple. Dér doctorul nu-l ascultă și-i reclamă cele 50 de lire oferindu-se de-a opera și celălalt ochiu. El pretinde, că stabilise un preț moderat în vederea unei îndoite operațiuni. Regele *Solomon* însuși ar fi fôrte încurcat de-a tranja acest diferend.

Pieptănături vorbitoare. Japonesele au un mod de a și potrive părul în așa chip, încât să se deosibescă fetele de măritat de celelalte, veduvele neconsolabile și cele consolabile. Fetele, cari doresc să găsescă un soț, își fac o pieptănătură înaltă în partea de dinainte a capului și aședă părul în formă de evantaliu, ornându-l cu ace de aur séu de argint. O veduvă, care caută un al doilea bărbat, își piaptănă părul în formă de „coc“, pe care îl aședă orizontal. Aceea, care vré să rămână oredinciosă până la môrte, își tunde părul scurt și-l piaptănă în sus. E bine însă să spunem, că se găsesc fôrte puține femei peptănate în acest chip.

Cele mai mari păduri din lume. De și civilizația noastră despădurează cu o frenesie regretabilă, mai există păduri frumoșe în lume. Cele din provinciile *Quebec* și *Ontario* din *Canada* măsură 2700 kilometri de lărgime și 1000 kilometri în lungime. În valea *Amazônului* pădurile acoperă o regiune de cel puțin 3.300 kilometri lungime și 2000 kilometri lărgime. În centrul *Africii* exploratorii semnală existența unor regiuni forestiere de nu mai puțin de 4800 kilometri lungime dela Nord la Sud, și a căror lărgime, deși nu se cunoșce esact, e tot așa de enormă. *Siberia* posedă păduri întinse, formate mai mult din coniferi atât de dese, că nu se pôte umbla printre ei. *Pomii* acéștia deși și înalți, opresc sôrele arctice și vênătorul care are nenorocirea să nu-și însemneze drumul, riscă să piară de fôrme séu de frig înainte de a-și regăsi calea în mijlocul acestor arbori, cari sémână unul cu altul.

Cine vrea să câștige 500,000 lei? În Senatul Statelor-Unite s'a depus un bill, pentru a autorisa guvernul de-a acorda un premiu de 500,000 de lei aceluia, care ar inventa în ori-ce parte a lumii, până în anul 1900, un aparat de navigațiune aeriană, care să fiă capabil de-a transporta voiajieri și mărfuri în condițiuni de siguranță și cu o repeđiciune de 48 kilometri pe oră. D-l *Brice*, raportorul acestui bill, spune între altele că rezolvirea acestei probleme ar fi unul din cele mai mari evenimente ale istoriei omenești și ar pute avé nisece urmări incalculabile. Comisiunea consideră că votul bilului ar fi un nou stimulent pentru cercetătorii, cari se ocupă de problema navigațiunii aeriene. Avis celor ce vor să se înbogățescă și vor să capete un nume nemuritor!

Adâncimea oceanelor. *Karl Karstens*, dela *Kiel*, a comparat diferitele aprecieri a adâncimei oceanelor, formulate de calculatori cu ajutorul diferitelor metode în usagiu. Chipurile de-a opera sunt 3: 1) a măsura suprafețele pe o hartă cu un planimetru; 2) a calcula suprafețele profilelor succesive luate la intervale de 50 de latitudine; 3) a lua adâncimea medie a sondagiilor pe mică suprafețe limitate și a-le combina pentru a avé adâncimea medie. *Murray* și *Penk* au lucrat după prima metodă modificată, și au determinat ca adâncimea medie respectiv 3797 m. și 3650 m. *Heiderich*, prin a doua metodă, a găsit 3438 m. *Krümme* prin a treia metodă, a obținut 3320 m.; *Karstens* profitând de numeroșele sondagii făcute dela 1886 încoace, conchide că adâncimea medie a ocenelor e de 3496 m. Valôrea maximă probabilă e de 3623 m. și valôrea minimă 3377 m. Adâncimea medie a ocenului *Pacific* trebuie să fie de 3820 m. aceea a ocenului *Indian* 3593, și aceea a ocenului *Atlantic* 3160 m.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 27 Iunie 1895.

Table with exchange rates for various commodities like gold, silver, and currencies from Vienna.

Cursul pieței Brașov.

Din 28 Iunie 1895.

Table with market prices for various goods like banknotes, silver, and wheat in Brașov.

ANUNCIURI (insertiuni și reclame)

Suntă a se adresa subscrise, administrațiunii. In cazul publicării unui anunțiu mai mult de odată se face scădemētū, care crește cu câtū publicarea se face mai de multe-ori.

Administrațiunea „Gazeta Transilvaniei.”

AVIS!

Prenumeratiunile la Gazeta Transilvaniei se potū face și reīnoi ori și când dela 1-ma și 15 a fiă-cărei luni.

Domnii abonați sē binevoiască a arăta in deosebī, când voiesc ca espedarea sē li-se faciă dupā stilul nou.

Domnii, ce se abonēzā din nou, sē binevoiască a serie adresa lamurit și sē arate și posta ultimā.

Administraț. „Gaz. Trans.”

Advertisement for Casa de bancă JACOB L. ADLER, Brașov. Includes contact info like Giro-Conto, Telefon Nr. 18, and Ccc-Conto la postă nr. 969. Lists services like currency exchange and deposits.

Numere singurate din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potū cumpēra in librăria Nicolae Ciureu.

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1 Mai 1895.

Main railway schedule table with columns for train types (Tren de persón, accel., român expr., etc.) and destinations like Budapesta, Ghirish-Turda, Copșa-mică, Simeria, Brașov, etc.

Nota: Orele însemnate in stânga stațiunilor sunt a se ceti de sus in jos, cele însemnate in dreapta de jos in sus. — Numerii încuadrăți cu linii mai negre înseamnă orele de nopte.